

SAK 20/2021

REGULERING AV FISKET ETTER KOLMULE I 2022

Det vises til forslag til ny forskrift om fiskeritillatelse og kvotefaktorer som er sendt på høring med frist 12. februar 2022. Det legges til grunn at forslaget ikke får virkning for reguleringen for 2022.

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter kolmule i 2022 i all hovedsak reguleres tilsvarende som inneværende reguleringsår.

2 FISKET ETTER KOLMULE I 2020

Norske fartøy fisket og landet i alt 354 032 tonn kolmule i 2020. Det gjensto altså 6 251 tonn av den norske kvoten på 360 283 tonn. I 2020 fastsatte Norge en kvote på 26,245 % av TAC i henhold til anbefalt TAC, i tillegg til at vi byttet til oss 99 900 tonn kolmule fra EU og byttet fra oss 20 219 tonn til Russland. Av totalkvoten kunne 290 709 tonn fiskes i EU-sonen og 30 000 tonn i færøysk sone.

Fartøy med kolmuletrållatelse hadde i 2020 en gruppekvote på 280 167 tonn, hvorav 226 753 tonn kunne fiskes i EU-sonen og 23 400 tonn i færøysk sone.

Fartøy med nordsjøtrållatelse og pelagisk trållatelse hadde i 2020 en gruppekvote på 79 021 tonn, hvorav 63 956 tonn kunne fiskes i EU-sonen og 6 600 tonn i færøysk sone.

Tabell 1: Norske områdekvoter og fangst av kolmule i 2020

Fartøygruppe	Område	Områdekvote og totalkvote (tonn)	Områdefangst og totalfangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletråltillatelse	NØS		703	
	EU-sonen	226 753	215 462	11 291
	Færøysonen	23 400	878	22 522
	Internasjonalt		55 721	
	Totalt¹	280 167	272 764	7 403
Nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse	NØS		26 399	
	EU-sonen	63 956	52 342	11 614
	Færøysonen	6 600		6 600
	Internasjonalt		2 366	
	Totalt¹	79 021	81 107	-2 086
Bifangst	NØS		161	-161
Forsningskvote		1 095		1 095
Totalt norske fartøy		360 283	354 032	6 251

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 11. oktober 2021

¹Totalkvoten for gruppen tilsvarer områdekvoten for NØS og internasjonalt farvann.

Tabell 2 viser kvoter og fangst av kolmule relatert til kvoteåret 2020. Med kvoteåret menes fangst som belastes den norske totalkvoten i 2020 angitt i reguleringsforskriften. Fisket i 2020 som er gjort på forskudd på kvoten for 2021 er ikke tatt med i tabellen, da dette skal belastes kvoteåret 2021.

Tabell 2: Norsk kvote, fangst og restkvote fordelt på grupper for kvoteåret 2020

Fartøy-grupper	Kvote 2020 (tonn)	Utdelt kvote 2020 (tonn) ¹	Kvoteår 2020 – Fangst i 2020 (tonn)				Ufisket kvote 2020 (kvotefleks) (tonn)	Justering gruppekvote (tonn) ¹
			Fangst i 2019 på 2020	Fangst 2020	Fiske utover fleks	Sum fangst 2020		
Kolmuletrål	280 167	276 212	17 146	256 682	337	274 165	1 531	516
Pelagisk-/nordsjøtrål	79 021	75 256	1 346	78 330	98	79 774	1 398	-5916
Forskning	1 095			-		-		
Totalt	360 283	351 468	18 492	335 012	435	353 939	2 929	-5 400

Kilde: Norges Sildesalgslag per oktober 2021

¹I tillegg justeres gruppekvotene i 2021 for medgått bifangst i 2019.

3 FISKET ETTER KOLMULE I 2021

3.1 KVOTESITUASJONEN I 2021

De fem kyststatene: EU, Færøyene, Island, Storbritannia og Norge, ble for 2021 enige om et totalt uttak av kolmule, men ikke om fordelingen av kvoten. Hvert land fastsatte dermed egne

kvoter. Basert på den tradisjonelle norske andelen og anbefalt TAC fra ICES på 929 292 tonn, fastsatte Norge sin kolmulekvote til 224 482 tonn. I tillegg byttet Norge til seg 37 500 tonn kolmule fra EU, mens vi byttet vekk 16 175 tonn til Russland. Norsk totalkvote i 2021 er derfor på 245 806 tonn, omtrent 32 % ned fra fjoråret. Av dette kvantumet er 1 030 tonn avsatt til forskning. Bifangst av kolmule i andre fiskerier for fartøy uten kolmulekvote avregnes neste års kvote, og det er derfor ingen egen avsetning til dette.

Det norske kvotefleksibilitetsgrunnlaget er på 224 482 tonn. Dette vil si at kvoten for 2022 kan forskutteres med inntil 22 448 tonn i 2021, og at en eventuelt gjenstående kvote kan overføres til 2022, innenfor samme kvantum.

For kolmuletrålerne og pelagisk- og nordsjøtrålerne utgjør kvotefleksibiliteten henholdsvis 17 509 og 4 938 tonn.

Gjennom de bilaterale forhandlingene med EU fikk Norge adgang til å fiske ca. 63 % av sin kvote i EU-sonen i 2021. I tillegg kan de 37 500 tonnene Norge byttet til seg fra EU fiskes i EU-sonen. Norske fartøy har dermed adgang til å fiske inntil 179 148 tonn i EU-sonen.

Norge fikk ikke adgang til å fiske i Storbritannias sone i 2021.

I de bilaterale forhandlingene med Færøyene ble det også enighet om at norske fartøy kunne fiske inntil 34 800 tonn av den norske kvoten i Færøyenes økonomiske sone.

3.2 REGULERING AV FISKET I 2021

Etter modell fra tidligere år ble det lagt til rette for tidlig fiske i færøysk sone i 2021. Dette ble gjort med midlertidige maksimalkvoter og en begrensing (utover normal soneadgang) på hvor mye som totalt kunne fiskes i færøysk sone i januar. Denne muligheten ble ikke benyttet.

Den norske kvoten er fordelt mellom fartøy med kolmuletråltillatelse og fartøy med pelagisk- eller nordsjøtråltillatelse etter fratrukk for kvantum til forskning. Fordelingen er angitt i tabell 3.

Tabell 3: Gruppekvoter 2021

Fartøygruppe	Andel (%)	Gruppekvote før trekk eller overføring (tonn)	Gruppekvote etter trekk eller overføring (tonn)
Kolmuletrål	78	190 926	190 802
Pelagisk- og nordsjøtrål	22	53 851	54 521
Totalt	100	244 777	245 324

Tabell 4 oppsummerer fangst og kvoteavregning så langt i 2021:

Tabell 4: Norske områdekvoter og fangst av kolmule i 2021

Fartøygruppe	Område	Områdekvote og totalkvote (tonn)	Områdefangst og totalfangst (tonn)	Restkvote (tonn)
Kolmuletråltillatelse	NØS		1 558	
	EU-sonen	139 735	84 130	55 605
	Færøysonen	27 144		27 144
	Internasjonalt		92 552	
	Totalt ¹	190 925	178 240	12 685
Nordsjøtråltillatelse og pelagisk tråltillatelse	NØS		25 349	
	EU-sonen	39 413	14 311	25 102
	Færøysonen	7 656		7 656
	Internasjonalt		6 491	
	Totalt ¹	53 851	46 151	7 700
Bifangst	Totalt (NØS)		138	-138
Forskning/undervisning		1 030	1000	30
Totalt norske fartøy		245 806	224 529	21 277

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 11. oktober 2021

¹ Totalkvoten for gruppen tilsvarer områdekvoten for NØS og internasjonalt farvann.

3.2.1 Fartøy med kolmuletråltillatelse

Den 3. februar ble det fastsatt kvoter på fartøynivå i fisket etter kolmule. For kolmuletrålerne ble fartøykvoten da satt til 3 432 tonn. Delkvoteenhetene i færøysk sone ble satt til 576 tonn.

Ved sesongstart var det 43 kolmuletråltillatelser (hvorav en var passiv). Ni av disse hadde også strukturkvoter, slik at gruppen til sammen har faktorer på 47,09. Gruppen kunne fiske i Norges økonomiske sone, fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen, i internasjonalt farvann, men ikke i EU-sonen.

Den 16. mars ble delkvoteenheten i EU-sonen satt til 4 053 etter at bilateralavtale ble undertegnet.

Den 15. april ble delkvoteenheten i Færøysonen opphevet.

Per 11. oktober gjenstår 7 700 tonn av gruppekvoten; fangsten er fordelt på 38 tillatelser.

3.2.2 Fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse

Det er fire nordsjøtrålere og 24 fartøy med pelagisk tråltillatelse med til sammen 28 614,5 basistonn.

Den 3. februar ble totalkvoteenheten fastsatt til 1,54. Delkvoteenhet på 0,26 dannet grunnlag for fiske i færøysk sone.

Den 16. mars ble totalkvoteenheten og delkvoteenhet i EU-sonen satt til 1,83, slik at fartøy med pelagisk- eller nordsjøtråltillatelse kunne fiske hele kvoten sin i EU-sonen.

Den 15. april ble delkvoteenheten i færøysk sone opphevet.

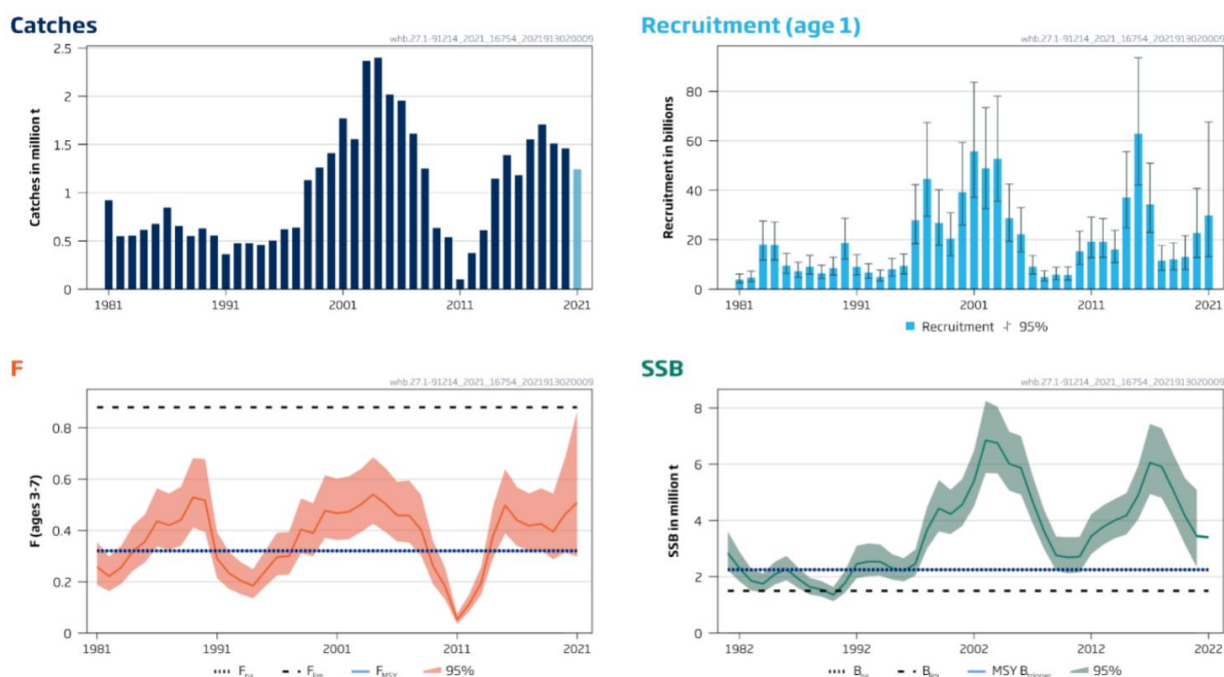
Per 11. oktober gjenstår 12 685 tonn av gruppekvoteen.

4 BESTAND- OG KVOTESITUASJON I 2022

4.1 BESTAND OG KVOTERÅD

Basert på forvaltningsplanen vedtatt høsten 2016 anbefaler ICES at totalt uttak i 2022 ikke overstiger 752 736 tonn. Dette innebærer en reduksjon på ca. 19 % i forhold til anbefalt uttak i 2021. Figur 1 viser middels til sterk rekruttering i perioden 2013-2016, dårlig rekruttering i perioden 2017-2019, etterfulgt av god rekruttering siden. Gytebestanden har falt noe siden 2018, men er fremdeles over $B_{trigger}$.

Figur 1: Fangst- rekruttering- og bestandsutvikling 1981-2021

Kilde: ICES' kvoteråd for 2022 (whb.27.1-91214)

4.2 KVOTER

Kyststatsforhandlingene om kolmule for 2022 er i skrivende stund ikke ferdigstilte. Siden det ikke er kjent hvilken TAC kyststatene eventuelt blir enige om, samt fordelingen av denne, er det usikkerhet knyttet til den norske kvoten for 2022. I de videre beregningene tas det likevel utgangspunkt i at ICES' anbefaling tas til følge, og at Norge oppnår sin tradisjonelle andel av denne. Dette gjøres som et regneeksempel for å vise et tenkt utfall av årets

kyststatsforhandlinger. Endelig norsk kvote i 2022 kan avvike fra det som fremkommer i regneeksempelet.

Dersom det blir enighet om å sette en TAC på 752 736 tonn for 2022 vil avsetningen til NEAFC bli på 59 910, og kyststatskvoten blir følgelig på 692 826 tonn. Den norske kyststatskvoten blir, dersom andelen fra rammeavtalen fra 2005 legges til grunn, på 181 832 tonn, en reduksjon på ca. 19 % sammenlignet med 2021.

I de bilaterale forhandlingene med EU og Russland avtales det også tradisjonelt et bytte av kolmule. Kvotebyttet med Russland varierer proporsjonalt med den norske kvoten. For 2021 vil regneeksempelet tilsi at det skal byttes 13 102 tonn kolmule til Russland. Størrelsen på et eventuelt kvotebytte med EU er ikke kjent, men var i fjor på 37 500 tonn; dette tallet anvendes i beregningene under.

Tabell 5: Foreløpig regneeksempel på norsk kvote i 2022

TAC:		752 736
Norges kyststatsandel		181 832
I tillegg har vi kvotebytter		
Norge får:		
	EU	37 500
Norge gir:		
	Russland:	13 102
	EU	
Norsk totalkvote		206 231

Norge får i henhold til regneeksempelet ovenfor en totalkvote på 206 231 tonn.

5 REGULERING AV DELTAGELSE I FISKET I 2022

Fiskeridirektøren legger til grunn at gjeldende vilkår for deltakelse videreføres i 2022. Dette innebærer at fartøyene må ha kolmuletråltillatelse, pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse for å kunne delta.

6 REGULERINGSOPPLEGGET FOR DE ENKELTE FARTØYGRUPPER I 2022

6.1 FORDELING AV NORSK TOTALKVOTE

Den norske totalkvoten har de siste årene, etter avsetninger, blitt fordelt med 78 % til kolmuletrålggruppen og 22 % til pelagisk- og nordsjøtrålggruppen. En slik fordeling av totalkvoten foreslås videreført.

Fiskeridirektøren foreslår en fordeling med 78 % til kolmuletrålerne og 22 % til fartøy med nordsjø- eller pelagisk tråltillatelse.

Fiskeridirektøren forutsetter at eventuelt over- eller underfiske utover fartøyenes kvotefleksibilitet i 2021 overføres til vedkommende gruppe i 2022, etter at Norges kvote for 2022 er fordelt.

I reguleringsmøtet høsten 2014 foreslo Fiskeridirektøren at det ikke skulle avsettes et kvantum til bifangst for 2015. Ordningen har siden vært videreført.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre ordningen med å avregne medgått bifangst for fartøy uten kolmulekvote i inneværende år på neste års kvote.

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2022. Størrelsene på kvanta som avsettes til undervisningsordningen, forskningsformål og lærlingekvoter for 2022 er først kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. En eventuell avsetning til forskning og undervisning vil gå til fradrag på totalkvoten. Avsetningenes størrelse utgjør en svært liten andel av totalkvotene i de enkelte fiskeriene og har derfor ingen betydning for forslaget til regulering.

På bakgrunn av regneeksempelet med en norsk totalkvote på 206 231 tonn vil dette fordeles på fartøygrupper på følgende måte (vi tar ikke hensyn til en eventuell avsetning til forskning):

Tabell 6: Fordeling av tenkt norsk kvote i 2022

Fartøygruppe	Andel (%)	Gruppekvote før trekk eller overføring (tonn)
Kolmuletrål	78 %	160 860
Pelagisk- og nordsjøtrål	22 %	45 371
Totalt	100 %	206 231

Ved fastsettelse av kvotefaktorer og kvoteenheter for de to gruppene vil det tas hensyn til et eventuelt over- eller underfiske utover kvotefleksibilitet, samt at det vil bli tatt høyde for medgått bifangst i 2021.

6.2 FARTØY MED KOLMULETRÅLTILLATELSE

Det er per 12. oktober 2021 totalt 43 fartøy med kolmuletråltillatelse, hvor 34 fartøy har en faktor på én, mens ni fartøy har strukturkvoter mindre eller lik én i tillegg til dette. Totalt er det 47,09 faktorer i denne gruppen.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre nøkkel for fordeling av fartøykvoter for fartøy med kolmuletråltillatelse i 2022.

Det forutsettes at det fastsettes en fartøykvote for det samlede fisket i alle områder, samt at det fastsettes en egen delkvote for fiske i EU-sonen, UK-sonen og færøysonen dersom norske fartøyer gis adgang til å fiske i disse områdene.

Fiskeridirektøren legger til grunn at fisket reguleres med en tilnærmet flat regulering.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en kvote som begrenser det enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og egne delkvoter som begrenser det enkelte fartøys fiske i EU-sonen, UK-sonen og i færøysonen dersom norske fartøyer får en slik adgang i 2022.

6.3 PELAGISK TRÅL OG NORDSJØTRÅL

I gruppen pelagisk trål og nordsjøtrål er det per 12. oktober 2021 totalt 28 fartøyer, hvorav fire fartøyer med nordsjøtråltillatelse og 24 fartøyer med pelagisk tråltillatelse. Totalt er det 28 614,5 basistonn i gruppen.

Fiskeridirektøren legger til grunn samme nøkkel for fordeling av maksimalkvoter for fartøyer med pelagisk tråltillatelse og for fartøyer med nordsjøtråltillatelse for 2022 som inneværende år.

For fartøyer med pelagisk tråltillatelse benyttes konsesjonskapasitet fastsatt i medhold av § 2-8 i forskrift om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst av 13. oktober 2006 (konsesjonsforskriften). Fiskeridirektøren forutsetter at dette ligger fast.

For fartøyer med nordsjøtråltillatelse nyttes konsesjonskapasiteten på grunnlag av fartøyenes godkjente faktiske lasteromsvolum per 3. februar 2006. Fiskeridirektøren forutsetter at dette ligger fast.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en kvote som begrenser det enkelte fartøys samlede fiske i alle områder, og egne delkvoter som begrenser det enkelte fartøys fiske i EU-sonen, UK-sonen og i færøysonen dersom norske fartøyer får en slik adgang i 2022.

6.4 FORDELING MELLOM SONER

Normalt inngår Norge og EU gjensidig soneadgang i fisket etter kolmule i en bilateral soneadgangsavtale i forbindelse med kyststatsforhandlingene om kolmule. I tillegg bytter vi normalt til oss et kvantum fra EU under de bilaterale forhandlingene med EU som også har blitt fisket i EU-sonen. Slik var også tilfellet for 2021, men med en noe lavere adgang og kvotebytte enn det som har vært vanlig de siste årene.

Som følge av Brexit har UK og EU inngått en “skillsmisseavtale” der de har fordelt andelen til EU mellom seg med 20,53 % til UK og 79,47 % til EU. Denne prosentandelen vil justeres årlig, der UK gradvis vil få en større andel. Som følge av dette har UK en kvote på 71 670 tonn i 2021.

Det ble ikke utført kvotebytter eller avtalt en- eller gjensidig soneadgang med UK for 2021.

Det er uavklart hvilke soneadganger Norge vil få for 2022. Som utgangspunkt foreslår Fiskeridirektoratet at eventuelle adganger fordeles etter samme fordelingsnøkler som totalkvoten.

Fiskeridirektøren foreslår at en eventuell adgang til å fiske etter kolmule i EU-sonen og UK-sonen i 2022 fordeles, etter avsetning, med 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse.

Norske fartøy har de siste årene fått adgang til å fiske kolmule i færøysk sone; i 2016 og 2017 var adgangen på inntil 34 800 tonn, 32 640 i 2018, 30 000 i 2019 og 2020, og 34 800 i 2021. Kvantumet som kan fiskes i færøyske farvann bestemmes både ut ifra adgangsdiskusjoner i kyststatsforhandlingene, samt eventuell adgang i forbindelse med bilaterale avtaler med Færøyene. Det legges til grunn at en eventuell soneadgang i 2022 fordeles som tidligere.

Fiskeridirektøren foreslår at en eventuell adgang til å fiske etter kolmule i færøysonen i 2022, etter avsetning, fordeles med 22 % til fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse og 78 % til fartøy med kolmuletråltillatelse.

De siste årene har det vært lagt til rette for et fiske i færøysonen i januar. Soneadgangen i Færøysonen har i liten grad vært benyttet, så det har vært anledning til å tildele den begrensede adgangen til de få fartøy som er interessert i et slikt fiske. Ordningen har i liten grad blitt benyttet, og ikke i det hele tatt de to siste år. Med bakgrunn i usikkerhet om neste års soneadgang i EU-sonen og UK-sonen foreslår Fiskeridirektoratet å legge ordningen i bero, slik at flere fartøy eventuelt får tilgang til å fiske i færøysonen senere i sesongen.

6.5 KVOTEFLEKSIBILITET PÅ FARTØYNIVÅ

Kvotefleksibiliteten i fisket etter kolmule beregnes som tidligere nevnt ut ifra den norske kyststatsandelen. Siden 2013 har Fiskeridirektoratet fastsatt et kvotefleksibilitetsgrunnlag som blir brukt i beregning av kvotefleksibiliteten.

Fiskeridirektøren foreslår at det for 2022 fastsettes et kvotefleksibilitetsgrunnlag i fisket etter kolmule i tråd med tidligere praksis.

6.6 PRØVETAKING AV INDUSTRIFANGSTER

I fisket med småmasket trål etter arter som øyepål og kolmule er det knyttet stor usikkerhet til om fangstregistreringen er korrekt ved mottak av fisk til industriformål. Fiskeridirektoratet har over tid prøvd å løse dette problemet gjennom prøvetaking ved landing. Det har imidlertid ikke lyktes å gjennomføre en troverdig kvantifisering av estimat av de kvanta bifangst som går uregistrert til oppmaling med denne tilnærmingen.

Plikten til å registrere fangst korrekt hviler på fisker og mottaker. Det er i strid med kravene i forskrift 6. mai 2014 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) når fisker og mottaker ikke foretar artssortering og dermed unnlater å føre sluttseddel på lovpålagt måte.

Fiskeridirektoratet hadde forslag til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing på høring i 2017/2018. Formålet med forskriftsforslaget var å forbedre dagens prøvetakingssystem ved landing av industriråstoff for å oppnå en mer korrekt registrering av ressursuttaket. Fiskeridirektoratet sendte sin gjennomgang av høringsinnspillene, samt tilrådning til Nærings- og fiskeridepartementet 3. april i 2019.

Når det gjelder forslag til forskrift om prøvetaking av industrifangster ved landing har det blitt gjennomført en ny høringsrunde. Bakgrunnen for at det er gjennomført en ny høring er blant annet at det etter innspill fra høringsinstansene har Fiskeridirektoratet foretatt en rekke vesentlige endringer på det opprinnelige forslaget. Blant annet er kravene til bygningsmessige endringer i stor grad tatt bort og kravene til selve prøvetakingen er justert. Det er også registrert at danske myndigheter har innført tilsvarende krav til prøvetaking ved landinger til mel- og oljeproduksjon, og at disse prøvetakings- og kontrollplanene er godkjent av EU-kommisjonen. I tillegg har prosessen tatt tid. Høringsfristen gikk ut 5. oktober 2021. Fiskeridirektoratet vil utarbeide et nytt forslag som vil oversendes NFD for endelig behandling.

Fiskeridirektoratet har undersøkt artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule. Basert på 9 tokt i perioden 2014-2019 er det gjort en analyse av dette fiskeriet. Funnene viser blant annet at 143 tonn (om lag 6 % av totalt kvantum) ble ført på feil art på sluttseddel på de 9 toktene totalt sett. For målarten øyepål er seddelført kvantum 87 tonn høyere enn det som fremkommer i Fiskeridirektoratets resultater. Torsk, hyse, sei og nordsjøsild var blant artene hvor seddelført kvantum var lavere enn det som fremkom i Fiskeridirektoratets resultater. Videre registrerte Fiskeridirektoratet i alt 74 forskjellige arter/kategorier samlet sett på toktene, mens det var oppgitt 23 arter/kategorier på de ni sluttsedlene fra toktene. Det ble også registrert undermåls fisk av viktige kommersielle arter.